

A Csillagpont résztvevői beszélgető- és felolvasó esten ismerkedhettek meg Kiss Judit Ágnessel, aki költő, író, magyartanár, drámapedagógus, színész, táncos, műfordító, zenész. Ez mind ő.

Ki vagy most leginkább?

Elsősorban író. Sokáig nem voltam hajlandó vállalni a művészszerpet, noha gondolkodásomban mindig az voltam. A művész az én szememben extrém nagyot alkot. Vágytam arra, hogy én is ezt tegyem. Tanárként könnyű volt, kisebb volt a felelősségem, ha írtam. Amikor abba kellett hagynom az oktatást, belekényszerültem, hogy az írás váljon fő tevékenységemmé, megélhetésemmé. Magamtól nem léptem volna erre az útra. A költői szerep olyan, amit egy egész közösség előtt kell felvállalni, egy olyan nyelvi közegben, amelyben én is alkotok. Ez rögtön rengeteg kérdést vet fel, például mennyire kell beleártanom magam a közéletbe, hogyan kell reagálnom arra, ami történik, vagy mikor kell okító célzattal írnom, nemcsak azért, hogy nekem jobb legyen.

Azt, hogy itt vagy egy ifjúsági rendezvényen, beszélgető és felolvasóestet tartasz, szintén tanításnak tekinted?

Inkább lehetőségnek érzem. Egy író ritkán találkozik a közönségével. Ezért szeretek mindenhol elmenni, ahol találkozhatok azokkal az emberekkel, akik olvassák, hallják verseimet, így azonnal kapok visszajelzést is. Jó néha odaállni a saját szövegeim mögé, és azt mondani, hogy igen, ez van leírva, és itt vagyok én, aki ezeket leírtam.

Az Irgalmasvérnő a saját önarcképed?

Kérdezd meg egy színésztől, hogy a kedvenc szerepe önmaga-e, vagy „csak” a kedvenc szerepe. Sokszor állítom párhuzamba a színészetet a költészettel, mert mindkettőben van egyfajta eltávolítás: ez nem én vagyok, ez csak egy szerep – és éppen ez az, ami lehetővé teszi, hogy maximálisan én legyek. A drámapedagógia is azt tanítja, ahhoz, hogy közelíteni tudjunk egy problémához, először el kell távolítanunk azt magunktól. A versbeli figurák pontosan így működnek nálam, eltávolítok magamtól valamit, és ettől jobban rá tudok nézni.

Alapvetően azért ír egy író, hogy üzenjen. Mégis azt a címet adtad második versgyűjteményednek, hogy Nincs új üzenet.

Az, hogy „nincs új üzenet”, iszonyúan fontos üzenet. Rádöbbenés arra, hogy ugyanazokat a köröket futod, ugyanazokba a hibákba esel bele, ugyanazokat a játszmákat játszod. Rettenetes felismerése annak, hogy egy helyben pörögsz, hogy folyamatosan leforgatod ugyanazt a forgatókönyvet, amit saját magad írsz, miközben már borzasztóan szeretnél valami mást írni. Én konkrétan arra döbbsentem rá a kötetnél, hogy az emberektől és a kapcsolatoktól való függőségem mennyire meghatároz.

Mit értesz az emberektől való függésen?

Ezt a lélektan nagyon jól megfogalmazza. Az az állapot, amikor a másik visszajelzéseitől

létezel, másokon keresztül határozod meg önmagad. Ez eléggé gyakori probléma, ami ellehetetleníti a valódi kapcsolatokat.

Ki tudod magadból írni a gondokat?

Persze. Az alkotás erre irányul. Egyes kutatások szerint megóv a betegségektől. Mindenkinek alkotnia kéne attól függetlenül, hogy az alkotást ki, milyen formanyelven hajtja végre. És ha ez másoknak is tetszik, az kellemes mellékhatás.

Az Üdvtörténeti lexikonban írod, hogy nem hallani Istent. Tényleg így gondolod?

Egy vers nem feltétlenül apostoli hitvallás, mert a lírai mű mindig egy pillanatnyi érzelem. Sokszor érezheti azt az ember, hogy nincs válasz, vagy van válasz, csak valamiért ő nem hallja. Én nem szeretem azt a fajta spiritualitást, hogy ha te igazán hiszel, akkor neked minden jó és minden rózsaszín, és ha azt mondod valamire, hogy ez felháborító, vagy kételyekkel tölt el, akkor nem vagy elég jó keresztyén, vagy elég magas tudatosságban élő. Ebben a gondolkodásmódban számomra nincs alázat és nincsen irgalom azok iránt, akik szenvednek. „Nem fáj az, csak úgy érzed”. Én abban az Istenben hiszek, aki szeret, aki meghallgat, ha szólok hozzá, aki nem küld el.

Istenes verseket is írtál.

Az ember arról ír, amit fontosnak érez. Ha van személyes istenbizonyítékom, az éppen a költészet, az, hogy a semmiből elkezdek írni, és létrejön egy alkotás. Olyan, mintha az ember megismételhetné a teremtést, és ez nem emberi dolog. Ez nem olyan, ami magától megy. Én biztos vagyok benne, hogy ez egy ajándék, és tudom, hogy bármikor méltatlanná válhatok hozzá.

Kováts Annamária, Fotó: Luzsica Fanni, Lengyel Zoltán